THE DAILY HEBREW JOURNAL

I. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $4.00 PER YEAR
SINGLE COPY 2c.

Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario January 22nd, 1913

וואָרום ניט אַ פעראיינינטע הילפס טהעטינקייט אַ גאַנץ יאָהר

פיעלע פערזיכען זענען שוין געמאַכט געוואָרען אויף אונזער גאַס צו פעראייניגען די הילפס־טהעטיגקייט פאַר די מלחמה קרבנות. אַזוי אַז אַלע זאָלען זיך אין איהר בעטייליגען. אַז דאָך זענען אַלע פערזיכען גע־וועזען הורכגעפאַלען

איין פערזוך איז געמאַכט געוואָרען צו פעראייניגען די היגע טהיער פאַר'ן צוועק צו שאַפען הילף פאַר ארץ ישראל. פאַר די דאָרטיגע גליטענע אין דער פערזיך איז געוואָרען אין ערפאַלג. אַן ערפאַלג וועלכער איז אַלע־מען בעקאַנט.

די זעלבע מענשען און די זעלבע סביבה. אפילו דער זעלבער צוועק. און דאָך איז איינס מעגליך געוואָרען און דאָס צווייטע ניט.

— אין מיר פרעגען. אויב עס איז מעגליך געווען צו פעראייניגען זיך פאַר הילף פאַר ארץ ישראל. וואָרום זאָל ניט מעגליך זיין אַ פעראייניגונג פאַר הילף פאַר די אידישע מלחמה קרבנות פון אנדערע לענדער. ווייל איבע עס וואָלטען עקזיסטירט אַרזאַכען. וואָס וואָלטען פעראייניגונג אונטער־ליך געמאַכט. וואָרום זשע האָט מען זיך געקענט פעראייניגען צוליעב הילף פאַר ארץ ישראל.

וויפיעל מיר וואָלטען ניט ווילען זעהן אַ פעראייניגטע אידישע טהע־טיגקייט. קען מען אָבער ניט פערנעסען. אַז מאַנכעס מאָהל צוגעזעהן זיך גאַנץ ווייס די מיינונגען פון אַ גזערע פערשיעדענע טהיער. שוין צוליעב דעם אליין. וואָס די פאָליטישע אויפפאַסונגען און די אַלגעמיינע וועלט־אַנשויונג זענען גאַנץ פערשיעדענע.

די הילפס־טהעטיגקייט מאַכט דאָך אָבער ניט קיין חילוק צווישען פאַרטיי־געהערגקייט אדער פילאָזאָפישע בליקען. די הילפס־טהעטיגקייט קיינע אַ דאָך יענע אדבייט. אין וועלכער אַלע קענען זיך דאָך בעטהייליגען אָהן אונטערשיעד. אין וואָרום זאָל ניט מעגליך זיין קיין פעראייניגונג.

מען האָט געהאַט די געלעגענהייט צו זעהן וואָס פעראייניגונג האָט געבראַכט בנגע דער פאַלעסטינער הילף. וואָרום זאָל מען דיעזע פעראייניגונג ניט אויסברייטען אין אויך טהון דאָס זעלבע בנגע דער אַלגעמיינער הילף.

פאַר דעם לעצטען האַלבען יאָהר איז פאַר די מלחמה קרבנות גאַנץ וועניג וואָס געטהאָן געוואָרען. זאָל זיין אַז די היצען זענען געווען שולד דיעזע אין דעם. יעצט געהט דאָך שוין אָבער צו די קאַלטע ווינטער־חדשים. ווען מען קען ארבייטען. אויב מען וויל נאָר. אין וועט עס נאָר קומען צו אַ פעראייניגטער טהעטיגקיט. וועט אויך די ארבייט פאַר די מלחמה קרבנות געקריגט ווערען מיט דעם זעלבען ערפאָלג ווי דער פאַל איז געווען מיט פאַלעסטינא טאָג.

די פליישלאָזע טעג

דערווייל איז זנאָך אין קענעדע ניט פערהאַן קיין סטאַטיסטיק בנגע דעם וויפיעל מענשען עס עסען אין דער היים. און וויפיעל עס קומען אָן נאָך זיי־ער שפייז אין די רעסטאָראַנען. אָבער זיכער איז. אַז אַ גאַנץ קליינער פּראָצענט קומט אָן צו די לעצטע, אין די איבעריגע. דער גרויסער רוב עסט אין דער היים.

אויב קענעדע איז אין געפאַהר פון אַ פליש־מאַנגעל. דאַן איז אַם פלאַץ צו שפאַרען פליש. אין דאָס בעסטע דערצו איז עטליכע פליישלאָזע טעג אין דער וואָך.

דאָס האָט פערשטאַנען אונזער שפייז־קאָנטראָלער און איינגעפיהרט די דינסטאָגס און פרייטאָגס אַלס פליישלאָזע טעג. אָבער איבע יאָ איינגע־פיהרט. וואָרום איז עס בלויז פאַר די רעסטאָראַנען. און ניט פאַר די היי־מישע פליש־עסער. ווייל אויב עס קען געשפּאַרט ווערען פליש דורך דער בערענצונג פון די רעסטאָראַנען. קען דאָך פיעל מעהר געשפּאַרט ווערען. ווען דיעזער פערבאָט זאָל אַרומגעהמען אויך די פריוואַטע הייזער.

„עטוואָס איז פיל אין דעם שטאָט דענענמאַרק". און עטוואָס מוז זיין אין אונזער שפייז־קאָנטראָל „אָפּיס". וועלכער מאַכט פליישלאָזע טעג פאַר די יחידים. און לאָזט דורך דעם גרויסען רוב.

אַז אינסטיטוציע וואָס מוז עקזיסטירען

שוין אַ יאָהר צייט ווי עס עקזיסטירט אין טאָראָנטאָ אַ נוצליכער קולטורעלער אַנשטאַלט — די שלום עליכם פאָלקס־ביבליאָטעק. און דאָך געפינט זיך דיעזער אַנשטאַלט. וועלכער איז נוצליך פאַר אַלעמען אין אַ געפאַהר פון אונטערגאַנג.

די ביבליאָטעק איז געגרינדעט געוואָרען אי צו שאַפען פאַר דער אידישער טאָראָנטאָ אַן אַנשטאַלט־וועלכער פעהלט. און אי צו שאַפען אַ פאַסענדען מאָנומענט נאָכ'ן פערשטאָרבענעם דיכטער. און טראָץ דיעזע ביידע וויכטיגע צילען. האָט דער אַנשטאַלט ניט געפונען צווישען די אי־דען יענע הילף. וועלכע אַזאַ אַנשטאַלט פערדיענט.

די ביבליאָטעק. וועלכע האָט זיך ארויסגעצייגט צו זיין זעהר גוצ־ליך האַלט ביי אונטערגעהן. און וועט אונטערגעהן. אויב עס וועלען זיך נים געפינען אַ צאָהל פריינד. וועלכע זאָל וועלען עטוואָס טהון פאַר דער ביבליאָטעק.

איך מאָרגען איינד האָבען די ביבליאָטעק־טהויער פערדופען אַ פערזאַמלונג פון אַלע ביבליאָטעק־פריינד. זאָל יעדער איינער. וועמען אַזאַ אַנשטאַלט איז נאָהענט צום הארצען קומען צו דיעזער פערזאַמלונג. און העלפען אויפבויען אַ וויכטיגען אַנשטאַלט פאַר דער אידישער טאָראָנטאָ.

קאַראַימען, אידען און־רעפאָרמער...

פון דר. ש. מ. מלמד

די רוסישע רעוואָלוציאָן וועלכע האָט פאַר אונז אַזוי פיעל פראַבלעמען געלעזט, און אונז פאַר אַזוי פיעל נייע פראַבלעמען געשטעלט, האָט אונז בערייכערט מיט אַ נייער פראַגע פון וועלכער מיר האָבען געגלויבט אַז זי איז שוין לאַנג פערענט־פערט: פאַר דער קאַראַימען־פראַגע. ביז דער רוסישער רעוואָלוציאָן האָבען די קאַראַימער אין רוסלאַנד זיך פערהאַלטען פיינדליך צו די אידען. זיי, וואָס האָבען גענאָסען גלייכבערעכטיגונג, האָבען אויף יעדען שריט און טריט געוואָלט ווייזען דער רעגיערונג פון ניקאָלאַי דעם צווייטען ווי ווייט זיי זענען פון די אידען און זיי האָבען אַלעס געטהאָן וואָס קען זיי פון אידען דערוויטערען. אָפט פלעגען זיי זאָגאַר נעהן אַזוי ווייט ביז מסירה — און פלעגען אין רעזאָלוציאָנען צו דער רע־גיערונג ערקלעהרען, אַז זיי בעגעהען ניט די פערברעכען אין וועלכע די אידען זיינען שולדיג. פיעלע קאַראַימען פון יונגערען דור זיינען געווען איינפאַכע אַנטיסעמי־טען. יוען די רעוואָלוציע האָט אָבער גע־באַכט גלייכבערעכטיגונג אַז די אידען זיינען נשמה און די מסורת אבות. ווען מיר זאָלען היינט מאַכען אַ פּשרה מיט די קאַ־ראַימען און זיי אויפנעהמען אַלס פול־בערעכטיגטע אידען. אין דער אידישער געמיינשאַפט, וועלען מיר שאַפען אַ גע־עהרליכע פרעצענדענטסאַל, וועלכער וועט אונז נאָך אַמאָל טייער קאָסטען, און זי ליבעראַל די רוסישע אידען זאָלען היינט ניט זיין גלייכבע זיך מיר ניט אַז זיי ווי־ען איינגעהען אויף דעם קאָמפּראָמיס — וואַרשלאַג פון די קאַראַימען, ווייל ראַדע אין אַ צייט פון אַזעלכע געוואַל־דיגע רעוואָלוציאָנען און איבערקעהרענ־ען זיי היינט מיט דאָס יודענטהום אָבהיר־ען זיין היסטאָרישען כאַראַקטער און ניט נאַכגעבען פון דעם קוצו של יוד. די רוסישע אידען קענען זיך בעצייהען אָהן פריינדליך צו די קאַראַימעס, זיי זענען זיי בעהאַנדלען אַלע פריינדליכ־כסנים — אָבער לויט מיין מיינונג טאָ־ען זיי ניט אין וועלען זיי ניט געבען די קאַראַימעס גלייכע בירגערשאַפט, אין עס יודענטהום . . .

וועהרענד אין מזרח זוכען די קאַראַ־ימעס זיך צו הערנעהענטערען צום נאַצי־אָנאַלען יודענטהום, זעהען מיר אין מערב די נייע קאַראַימעס — די רעפאָרמער, זיך אַלס מעהר־דערוויטערען פון נאַציאָנאַלען יודענטהום און אויהם בעקעמפען מיט אַלע מיטלען אויף דער אַמפּף אין מערב פון די נייע קאַראַימעס. פון רעפאָרמירטע חודים מיט זייערע צירקוסען. וואָס זיי זענען אַן טעמפּלען. איז אַ פּראָדוקט פון דער רוסישער רעוואָלוציאָן. די רוסי־שע רעוואָלוציאָן האָט, אַנשטאָט צו פער־ריכטען דעם אידישען נאַציאָנאַליזמוס, ווי די נייע קאַראַימעס האָבען געהאַפט, ענט־פּלעקט פאַר דער וועלט די וואונדערבאַרע ערשיינונג אַז נאַציאָנאַליזמוס און יודענ־טהום זיינען אידענטיש, אַז דער גרעס־טער רוב פון אונזער פאָלק איז נאַציאָ־נאַל געוואָרען. דאָס איז געקומען פאַר די רעפאָרמער ווי אַשלאַג פון לויטערן הימעל און דער שלאַג האָט זיי אַזוי ערשיטערט, און אויפגערעגט אַז זיי האָבען פערלאָרען יעדען מאָס פון פּראָפּאָרציאָן און זייער אַמפּף געגען דעם אידישען נאַציאָנאַליז־מוס, וואָס איז היינט גלייך ווי מיט אַ אַמפּף געגען די מאַיאָריטעט פון דעם אידישען פאָלק. די גאַנצע יהודיש־אַסי־מילאַטאָרישע פּרטעע אין אַמעריקע שרייט קאַראַוו געגען דעם אידישען נאַציאָנאַ־ליזמוס און שעהמט זיך ניט צו בעצייכ־ענען די אידישע נאַציאָנאַליסטען אַלס פערראַטער צו דעם לאַנד פון וועלכע זיי זיינען לאָיאַל, כאָטש זיי וויסען אַז די רעגיערונג און וואַשינגטאָן אין אַן פולער סימפּאַטהיע מיט דעם אידישען נאַציאָ־נאַליזמוס און וויל איהם העלפען פער־ווירקליכען זיינע אידעאַלען פאַר וואָס דער אַלטער קאַראַיזמוס וויל זיך היינט אָנ־שליסען אַן דעם נאַציאָנאַלען יודענטהום און דער גיער קאַראַיזמוס. וועלכער איז לויטער פון אידישע היסטאָריקער קיין מאָל ניט ריכטיג פערשטאַנען געוואָרען. בע־עמפּפּס היינט אַזוי לויטערשאַפטליך דעם אידישען נאַציאָנאַליזמוס געפינט זיין ער־קלעהרונג אין דעם פאָלט וואָס דער אַלטער קאַראַיזמוס איז אורשפּרינגליך ווירקליך געווען נור אַ רעליגיעזע רעפאָרם און האָט קיין מאָל ניט געוואָלט אַראָבשטויסען דאָס יודענטהום צו אַ רעליגיעזער סעקטע, ווערהרענד דער נייער קאַראַיזמוס איז קיין מאָל ניט געווען און האָט ניט געמיינט צו זיין אַ רעליגיעזע רעפאָרם... נאָר אַ פּאָ־ליטישער, צו פערניכטען דעם אידישען נאַציאָנאַליזמוס. צו פערניכטען אידען אַלס נאַציאָן. דאָס ליגט שוין אין דער בעצייכענונג פון, דעם נייען קאַראַיזמוס, וועלכער הופט זיך אָן רעפאָרם און ניט רע־פאָרמאַציאָן. רעפאָרמאַציאָן איז רעליגיי־עז, רעפאָרם איז פּאָליטיש אדער סאָציאַ־אַל. מיט דעם פאָלשטענדיגען זיעג פון דער נאַציאָנאַלער אידעע אין יודענטהום דורך דעם קריעג און דער רעוואָלוציען האָבען די אַלטע קאַראַימעס פונקט אַזוי געמוזט זוכען פערבינדונג מיט דעם נאַ־ציאָנאַלען יודענטהום ווי די נייע קאַראַ־אַמעס מוזען מיט אַלע מיטלען שטערבען איהם צו פערניכטען, דען דער זיעג פון דעם אידישען נאַציאָנאַליזמוס מיינט דער אַפּשטענדיגער באַנקראָט פון רעפאָרם — און יעדער איינער איז מודה, אַז ער איז באַנקראָט, וועגדעט ער אָן אַלע מיטלען — נעוועליכע און אָפט אויך אונגעזעצלי־כע, כדי די באַנקראָט ערקלעהרונג זאָל ניט בעשטעטיגט ווערען. איך ערוואַרט אַז פון דער ניי־ע קאַראַימעס נאָכ'ן אַנדערע קאַמפּף־מעטאָדען געגען דעם נאַציאָנאַ־לען יודענטהום, ווי זיי האָבען ביז איצט אָנגעווענדעט. זיי וועלען זיך פאַר קיין מיטעל ניט צוריקשרעקען, פערזיכענדיג אַבצואַוואַנדען זייער שיקזאַל — און ווען די שטונדען פון אונזער גאולה וועט קומען וועט די וועלט ערלעבען אַ פּפּעקטאַקעל פון אַכפּערראַטה פון דיעזע נייע קאַראַ־ימעס געגען דאָס אידישע פאָלק, ווי עס האָט נאָך אין דער וועלט נעשיכטע קיין מאָל ניט פּאַסירט. ווען אונזערע פיהר־ער זיינען אמת'ע שטאַאַטסמענער, מו־זען זיי שוין היינט די וועלט פאַרבעריי־טען אויף דיעזען ספּעטאַקעל; זיי מו־זען אויפקלעהרען די וועלט איבער די נייע קאַראַימעס, אָבזאָנדערליך זעך פון דער טראַדיציאָנעלער אידישער רעליגיאָן — און עס איז פאַראַן נור איין טראַדיציי־אָנעלע אידישע רעליגיאָן — און קעמפּפען דיג געגען די נאַציאָנאַלע און נייסטיגע אינטערעסען פון דעם אידישען פאָלק, האָ־בען זיי זיך אליין אָבגעזאָנדערט פון יודענ־טהום, האָבען דאָס יודענטהום פערלאָ־זען — זאָגען לחם חלק ונחלה בעם ישראל. דאָס איז אונזער פליכט צו טהון. מיר קענען ניט האַנדלען מיט צווייערליי מאָ־ס — מיר קענען ניט פערוויינערן פולע אי־דישע ברינגער דעקט צו די אַלטע קאַראַי־מעס און אנערקענען די נייע קאַראַימעס אַלס אידען — בפרט אין אַ צייט ווען זיי שטעלען זיך אָפען אַרויס אַלס אונזערע געפעהרליכע שונאים. מיר מוזען דערפאַר ערקלעהרען כיט די נייע אין ניט די אַלטע קאַראַימעס זיינען אידען און ביידע האָ־בען ביי אונז קיין דעה ניט.

די נומעדען פון דער בונאַם־אייר־רעס"ער „אידישער צייטונג" פאַר דער צייט פון דעם 29־טען מאַי בין דעם 20־טען יוני, וועלכע זיינען נאָר וואָס ער־האַלטען געוואָרען אין דעם צייניסטישען פּובליסיטי דעפּאַרטמענט — זיינען פול מיט איינצעלהייטען זוגענען דעם ווי אַזוי די אָרגאַנטיגער אידען האָבען געוואָלט אַרויסצוהעלפען זייערע פאַלעסטינער ברי־דער, וועלכע זיינען אַרויסגעטריבען גע־וואָרען פון זייערע היימען אַ דאַנק דעם בעפעהל פון דזשעמאַל פּאַשאַ.

די ערשטע יריעה וועגען דיעזער פאַסיליטונג האָבען די אָרגאַנטיגער אידען ערהאַלטען פון דעם צייוניסטישען פיהרער דר. מאַקס נאָרדוי און פון פּראָפעסאָר א. ס. יהודה, פון דער מאַדרידער אוניווערי־טעט.

די גרויסע סאַוטה־אַמעריקאַנער קהלה האָט זיך ספּאַנטאַן גענומען צו דער אַרבייט זיי האָבען זיך ניט בעגינגען מיט סתם שאַפען געלד פאַר די פערטריעבענע (אויך דאָס האָבען זיי ניט פערפעהלט צו טהון) נור זיי האָבען באַלד אויפגעהויבען אַ שטורם פון עפענטליכען פּראָטעסט און אויף אַזאַ אופן איז זיי געלונגען צו פערזיכערען דאָס דירעקטע אַרויסגעשיקען זיך פון דעם פּרעזידענט פון דער רעפּובליק וועלכעס האָט צוזאַמען מיט דעם פריינד־ליכען אָבזאָנדערן זיך פון קענען אַלפּאַנזע געבראַכט דערצו, אַז די פערטריבענע קרבנות פון דער „מיליטערישער נייט־וועגדיגקייט" איז ערלייכט געוואָרען צו־ריקציעהרען זיך אין זייערע היימען.

דאָס קויבעל־גראַס פון נודדיי־יהודה אין ערהאַלטען געוואָרען אויפ'ן אַדרעס פון רעוו. דר. טשאַלפין פון דעם טעמפּעל אין בוענאָס־איירעס, און האָט זיך געלעזען ווי פאָלגט:

„איהר ווייסט מסתמא וועגען די פּאַ־סיקונגען אין פאַלעסטינא, מיר האָבען ערהאַלטען פיעלע טעלעגראַמעס, וועלכע בעטען, מען זאָל עפּעס טהון. מיר האָ־בען געקראַגען דאָס פערשפּרעכען פון דער שפּאַנישער רעגיערונג צו אינטערוועניי־רען. וועקט אויף די עפענטליכע מיי־נונג אין דער אַרגענטינישער פּרעסע און בעט אייער רעגיערונג צו אונטערשטי־צען די שפּאַנישע בעמיהונגען".

ראַבּיי טשאַלפין האָט באַלד גערופען אַ קאָנפערענץ פון אַלע אידישע אָרגאַני־זאַציאָנען אין שטאָדט, אויף שבועות, און אַ קאָמיטע פון 25 זיינען בעשטימט גע־וואָרען דורכצויהרען די וויטיגע שריטע. פערשיעדענע סוב־קאָמיטעס זיינען ער־וועהלט געוואָרען, אַ יעדע מיט אַ ספּעציע־לער אויפגאַבע. צו די פּועלי ציון איז איבערגעגעבען געוואָרען דאָס אַראַנזשירען פון אַ ריעוויזענע פּראָטעסט־לאַס־מי־טינג.

די נייעס וועגען די פערפאָלגונגען זיינען שוין פון פריהער געווען געדרוקט אין דער אָרגאַנטיגער פּרעסע און אין דעם זעלבען טאָג, וואָס די קאָנפערענץ איז אָבגעהאַלטען געוואָרען האָט די וויכטיג־סטע צייטונג פון דער רעפּובליק „לא נאַ־ציאָן" געהאַט אַן עדיטאָריעל, אין וועל־כען זי האָט זעהר שאַרף אַטאַקירט די טערקישע רעגיערונג.

צווישען אַנדערעס האָט די „לא נאַ־ציאָן" געוואָגט:

„אין דעם אַלטען, טראַדיציאָנעלען טערקיי, אין דעם לאַנד פון די סולטאַ־נען, האָבען די אידען געלעבט פיעל דור־היגער ווי איצט. די טערקישע אידען, און ספּעציעל די אידען אויס סאַלאָניקי האָבען מעהר פון אַלע אַנדערע בירגער, מיטגעהאָלפען אַראָבצואַוואַרפען אַבדול־האַמיד'ען; זיי האָבען צוזאַמען מיט די יונגע טערקען פיעל געאָפּפערט פאַר אַ נייער, מאָדערנער טערקיי. שוין פאַר דעם אליין, זיינען די אידען בערעכטיגט צו פיהלען זיך מעהר מוטער דעם נייעם רעזשים, ווי אין אַנדערע לענדער. די יונגע טערקען, אָבער, וועמענס אידעאַל עס איז צו אַטאָמיזירען אַלע ניט־טער־לען האָבען אונטערדריקט די אידען, און זיך זעהר מיאוס בענומען מיט אַלע פעל־קער און נאַציאָנאַליטעטען, וועלכע האָ־בען אונגליק צו לעבען אונטער זייער הערשאַפט . . .

אַזוי לאַנג ווי מאָרגענטהוי הער־יונייטעד סטייטס'ס אַמבאַסאַדאָר, אין גע־ווען אין דער לאַגע זיי צו פערטיידיגען, האָבען זיך די יונג־טערקען בענומען מיט דער פּאָדערונג, אַז די אידען זאָלען וועד־רען אַטאָמאַנער. איצט אָבער, ווען זיי זיינען בעפרייט געוואָרען פון'ם צוים, עהרען זיי זיך צוריק צו זייער אַלטען סיסטעם צו פערניכטען די אידען און אַנ־דערע ניט־טערקען . . .

אָבער מיט דעם טריאומף פון די עלליים, וועט די וועלט זיך בעפרייען פון דעם טערקישען באַרבאַרעזם, אין דורך פייער און בלוט, וועט די אַטאָמאַניזירונג פּראָפּאַגאַנדע פון די יונג טערקען זיך ענ־דיגען אין אַ זויג פון די צווייליזירטע נאַ־ציאָנען"

צו דער זעלבער צייט האָבען די פו־עלי־ציון גערופען אַ קאָנפערענץ פון עהנליכע אירגאַניזאַציאָנען אין וועלכע עס האָבען זיך בעטהייליגט דעלעגאַטען פון 17 צייניסטישע און נאַציאָנאַליסטישע אַסאָיסיאָנס, און 11 מעמבערס, רעפּרע־זענטירענדיג די „רעפּאָבליקאַנישע" עלע־מענטען האָבען זיך אָנגעשלאָסען אין דעם קאָמיטעט.

דעם 4־טען יוני, האָט דר. היפּאָליט יאַראַנזשען, דער פּרעזידענט פון אַר־גענטינא, אויפגענומען אַ דעפּוטאַציע, אָנגעפיהרט פון רעוו. דר. טשאַלפין און בע־שטעהענדיג פון: דר. אהראַנאָוויטץ, דר. דזשאַבּוטינסקי און די הערען: שטאָ־ק־מער (דירעקטאָר פון דער י'/קא) און נעהר־שטיין.

די דעפּוטאַציע האָט אַרגעבראַכט אַפּלגענדעס מעמאָראַנדום:

„צו זיינער עקסעלענץ, דעם פּרעזי־דענט פון דער אַרגענטינער רעפּובליק: אַלס דעלעגאַטען פון דעם נאַציאָנ אָרגע־טינער אידענטהום, וואָס צעהלט אַ בע־פעלקערונג פון 120 טויזענד מענשען, האָ־בען מיר די עהרע פאַרצוליינען אונזער בי־טע צו אייער עקסעלענץ אויס אַלגעמיינע גרונדען:

מיר האָבען ערהאַלטען דעפּאָרטען דורך דער לאָקאַלער פּרעסע, און אויף דורך פּריוואַטע קוועלען, אַז טויזענדע פון אונזערע ברידער אין פאַלעסטינא זיינען קרבנות פון שטרענגע מעטהאָדען, אָנגע־וועגדעט געגען זיין פון די טערקישע בע־אַמטע, אונטער דער מאַסקע פון מיל־טערישער נייטוועדענדיגקייט זיינען פיעלע פאַמיליעס אַרויסגעטריבען געוואָרען פון זייערע היימען און איבערגעגעבען געוואָרען אַ־ס־מר־טינג.

די גרויסע אַמעריקאַנער קהלה האָט זיך ספּאַנטאַן גענומען צו דער אַרבייט זיי האָבען בעגינגען מיט סתם שאַפען געלד פאַר די פערטריעבענע (אויך דאָס האָבען זיי ניט פערפעהלט צו טהון) נור זיי האָבען באַלד אויפגעהויבען אַ שטורם פון עפענטליכען פּראָטעסט און אויף אַזאַ אופן איז זיי געלונגען צו פערזיכערען דאָס דירעקטע אַרויסגעשיקען זיך פון דעם פּרעזידענט פון דער רעפּובליק וועלכעס האָט צוזאַמען מיט דעם פריינד־ליכען אָבזאָנדערן זיך פון קענען אַלפּאַנזע געבראַכט דערצו, אַז די פערטריבענע קרבנות פון דער „מיליטערישער נייט־וועגדיגקייט" איז ערלייכט געוואָרען צו־ריקציעהרען זיך אין זייערע היימען.

דאָס קויבעל־גראַס פון נודדיי־יהודה אין ערהאַלטען געוואָרען אויפ'ן אַדרעס פון רעוו. דר. טשאַלפין פון דעם טעמפּעל אין בוענאָס־איירעס, און האָט זיך געלעזען ווי פאָלגט:

„איהר ווייסט מסתמא וועגען די פּאַ־סיקונגען אין פאַלעסטינא, מיר האָבען ערהאַלטען פיעלע טעלעגראַמעס, וועלכע בעטען, מען זאָל עפּעס טהון. מיר האָ־בען געקראַגען דאָס פערשפּרעכען פון דער שפּאַנישער רעגיערונג צו אינטערוועניי־רען. וועקט אויף די עפענטליכע מיי־נונג אין דער אַרגענטינישער פּרעסע און בעט אייער רעגיערונג צו אונטערשטי־צען די שפּאַנישע בעמיהונגען".

ראַבּיי טשאַלפין האָט באַלד גערופען אַ קאָנפערענץ פון אַלע אידישע אָרגאַני־זאַציאָנען אין שטאָדט, אויף שבועות, און אַ קאָמיטע פון 25 זיינען בעשטימט גע־וואָרען דורכצויהרען די וויטיגע שריטע. פערשיעדענע סוב־קאָמיטעס זיינען ער־וועהלט געוואָרען, אַ יעדע מיט אַ ספּעציע־לער אויפגאַבע. צו די פּועלי ציון איז איבערגעגעבען געוואָרען דאָס אַראַנזשירען פון אַ ריעוויזענע פּראָטעסט־לאַס־מי־טינג.

די נייעס וועגען די פערפאָלגונגען זיינען שוין פון פריהער געווען געדרוקט אין דער אָרגאַנטינער פּרעסע און אין דעם זעלבען טאָג, וואָס די קאָנפערענץ איז אָבגעהאַלטען געוואָרען האָט די וויכטיג־סטע צייטונג פון דער רעפּובליק „לא נאַ־ציאָן" געוואָגט:

„אין דעם אַלטען, טראַדיציאָנעלען טערקיי, אין דעם לאַנד פון די סולטאַ־נען, האָבען די אידען געלעבט פיעל דור־היגער ווי איצט. די טערקישע אידען, און ספּעציעל די אידען אויס סאַלאָניקי האָבען מעהר פון אַלע אַנדערע בירגער, מיטגעהאָלפען אַראָבצואַוואַרפען אַבדול־האַמיד'ען; זיי האָבען צוזאַמען מיט די יונגע טערקען פיעל געאָפּפערט פאַר אַ נייער, מאָדערנער טערקיי. שוין פאַר דעם אליין, זיינען די אידען בערעכטיגט צו פיהלען זיך מעהר מוטער דעם נייעם רעזשים, ווי אין אַנדערע לענדער. די יונגע טערקען, אָבער, וועמענס אידעאַל

(פאָרזעצונג אויף פיידזש 5)

ווי אַזוי דאָס אַרגענטינער אידענ־טהום האָט זיך אָנגענומען פאַר די פאַלעסטינער אידען

J. P. BICKELL & CO.
סטענדאַרט בענק בילדינג טאָראָנטאָ
תבואה
קאָטאָן
סטאַקס

פערקיופיין נאָלד קעמפּ
די לעצטע אינפאָרמאַציעס קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאַר דעם פערקיר־פיין הערעלד.
סוימה פערקיופיין, אָנטעריאָ.
פרייז פאַר סענדערד $1.50. פּראָפּי־ניגמע שטאַאַטען $2.20 אַ יאָהר.

CHAS. A. STONEHAM & CO.
(עטאַבלירט 1903)
28 מעלינדאַ סטרי. טאָראָנטאָ. טעלעפ אָן מיין 1—2580
41 בראָאַד סטריט, ניו־יאָרק.
קאַבאָלטס, פאַרקיופיין קופּער מאַטאַר אויל און אינדוסטריאַל סטאָק פאַר קעש, אדער מעסינג מאַרדזשין. אונזער פופצעהן חודעדיגע אויל פאַר וואָס וויל סיסטעם דערגרייכט אַלע מאַרקעטס וועלכענטליכע מאַרקעטס לעטערס פריי.
„ניטאָ קיין פּראָמאָשאָנס"

באַארד רום סערוויס
די פרייזען פון ניו יאָרק סטאָק עקסטשיינזש
די ניו יאָרקער קוירב עקסטשיינזש
די טאָראָנטאָ סטענדאַרד עקסטשיינזש
מיר וועלען זיין צופריעדען אַז איהר וועט זיך בענוצען מיט אונז באַקוועמליכקייטען. פרייוועט ווייערס פערבינדען אַלע אָפּיסעס אין טאָראָנטאָ — ניו יאָרק — פילאַדעלפיאַ, האַמילטאָן און לאָנדאָן
KEMERER, MATTHES & CO.
108 BAY STREET - - - - TORONTO

ראַם פולע שטאַרקייט
פערציג איבער פרוף
גאַלאַנדיגע בלעכען איינגעפּאַסט אין קאַרה באַארד
$9.50 פער גאַלאָן
עקספּרעס באַצאָהלט
THE DIRECT IMPORT CO.
Fred Edwards and John Guest.
Late of Toronto
14 St. Sacrament St.
MONTREAL